

Fraaie schepsels

Auteurs Ed Buijsman (tekst)

Jan Baks (foto's)

Uitgever Uitgeverij Matrijs

ISBN 978 90 5345 511 1

Prijs € 29,50

In 1785 schoot de arts William Boys een stern. Deze stern was nog niet beschreven in de ornithologische literatuur. De gebeurtenis vond plaats aan de Engelse oostkust, in de Sandwich Bay. Om die reden gaf Boys de vogel de officiële naam Sandwich tern (*Sterna sandvicensis sandvicensis*).

Was dit geschoten exemplaar de eer-

ste grote stern die ooit West-Europa bezocht? Waarschijnlijk niet, maar de soort was tot dan toe nooit opgevallen. We moeten daarbij bedenken dat er in die tijd nog geen goede verrekijkers waren waarmee de vogels goed konden worden waargenomen.

Gevaren

Bovenstaande heb ik gelezen in een nieuw en mooi boek 'Fraaie schepsels'. Het verscheen onlangs bij Uitgeverij Matrijs. De schrijver, Ed Buijsman, maakte van dit boek niet een gewone monografie, zoals er de laatste tijd wel meer verschenen. Hij beschrijft de geschiedenis van de grote stern in ons land, vertelt over de broedkolonies die er waren en over degene die er nu nog/weer zijn. Veel aandacht wordt gegeven aan de gevaren die in het verleden, en ook nog een beetje in het heden, de grote stern hebben bedreigd. Zo werd in veel sternkolonies in het voorjaar zo'n 80 procent van de eieren geraapt en daarna verwerkt voor menselijke consumptie. Duizenden sterns werden geschoten om te dienen als versiering op dameshoeden. Grote broedkolonies werden platgewalst om er woongebieden van te maken of industrieterrein (bijvoorbeeld natuurmonument De Beer op het eiland Rozenburg,

tegenwoordig bekend onder de namen Pernis, Rotterdamse haven en Maasvlakten). Ook het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen zoals DDT, aldrin, dieldrin, endrin en telodrin zorgde voor grote sterfte onder vogels, en dan vooral onder roofvogels en visetende vogels.

Utopia

Maar het is zeker niet alleen kommer en kwel die de auteur beschrijft. Op Texel is het prachtige gebied Utopia door mensen gemaakt voor de grote stern en deze vogels broeden er met groot succes. En door de gestegen welvaart krijgen veel mensen de tijd en de spullen om te gaan vogelen. Door deze toegenomen belangstelling worden er steeds meer beschermingsprojecten opgezet.

Prachtige foto's

Het boek 'Fraaie schepsels' is dus geen monografie, maar ook geen geschiedenisboek. Het boek behelst veel meer en is daarom een mooi boek om er zo af en toe iets in op te zoeken, gewoon eens een stukje in te lezen en, dit mag ik zeker niet vergeten, te genieten van de prachtige foto's van Jan Baks. Samen met de historische tekeningen en foto's. Kortom: een aanwinst voor ornithologisch Nederland.